DAŽNIAUSIAI UŽDUODAMI KLAUSIMAI (DUK)

DĖL ŠVIETIMO TEIKĖJŲ, VYKDANČIŲ IKIMOKYKLINIO, PRIEŠMOKYKLINIO IR BENDROJO UGDYMO PROGRAMAS, PIRMOSIOS PAGALBOS RINKINIO APRAŠO

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2025 m. gruodžio 9 d. įsakymo Nr. V-1103 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 11 d. įsakymo Nr. V-450 „Dėl Asmens sveikatos priežiūros įstaigos pirmosios medicinos pagalbos rinkinio aprašo, Pirmosios pagalbos rinkinio aprašo ir Asmens sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijos teikiant pirmąją medicinos pagalbą aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Įsakymas V-1103) nuostatų įgyvendinimo.

KOKIE POKYČIAI NUMATYTI ĮSAKYMU V-1103 PATVIRTINUS ŠVIETIMO TEIKĖJŲ, VYKDANČIŲ IKIMOKYKLINIO, PRIEŠMOKYKLINIO IR BENDROJO UGDYMO PROGRAMAS, PIRMOSIOS PAGALBOS RINKINIO APRAŠĄ? KADA JIE ĮSIGALIOJA?

Švietimo teikėjams ir iki šiol buvo privaloma turėti pirmosios pagalbos rinkinius, kurių sudėtis buvo nustatyta Pirmosios pagalbos rinkinio apraše*. Tokios pačios sudėties rinkinį buvo privaloma turėti visoms įstaigoms ir įmonėms, taip pat visoms Lietuvos Respublikoje registruotoms kelių motorinėms transporto priemonėms bei geležinkelio transporto priemonėms, rekomenduojama turėti dviratininkams, riedutininkams, žygeiviams, keliautojams.

Įsakymu V-1103 patvirtinus Švietimo teikėjų, vykdančių ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas, pirmosios pagalbos rinkinio aprašą (toliau – Aprašas) nustatyta pirmosios pagalbos rinkinio sudėtis, skirta tik švietimo teikėjams, vykdantiems ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas (toliau – švietimo teikėjas), atsižvelgiant į jų vykdomos veiklos specifiką, nustatyti švietimo teikėjo atsakingų asmenų veiksmai dėl pirmosios pagalbos rinkinio sudarymo ir priežiūros. Į švietimo teikėjams privalomo turėti pirmosios pagalbos rinkinio sudėtį įtraukti epinefrino injekciniu tirpalu užpildyti švirkštikliai (toliau – epinefrinas), nustatytos epinefrino įsigijimo ir laikymo sąlygos.

Aprašas, išskyrus jo 5.13 papunktį, nustatantis prievolę švietimo teikėjams pirmosios pagalbos rinkinyje turėti epinefriną

ĮSIGALIOJO 2026 M. SAUSIO 1 D.

Aprašas, nustatantis prievolę švietimo teikėjams pirmosios pagalbos rinkinyje turėti epinefriną (su 5.13 papunkčiu)

ĮSIGALIOJA 2026 M. RUGSĖJO 1 D.

Atkreiptinas dėmesys, kad Aprašo nuostatos sudarančios sąlygas švietimo teikėjams įsigyti epinefriną vaistinėse įsigaliojo jau nuo 2026 m. sausio 1 d., taigi švietimo teikėjai iš anksto gali įsigyti ir papildyti pirmosios pagalbos rinkinius epinefrinu.

**Pirmosios pagalbos rinkinio aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. V-450 „Dėl Asmens sveikatos priežiūros įstaigos pirmosios medicinos pagalbos rinkinio aprašo, Pirmosios pagalbos rinkinio aprašo, Švietimo teikėjų, vykdančių ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas, pirmosios pagalbos rinkinio aprašo ir Asmens sveikatos priežiūros, visuomenės sveikatos ir farmacijos specialistų kompetencijos teikiant pirmąją medicinos pagalbą aprašo patvirtinimo“.*

KODĖL Į ŠVIETIMO TEIKĖJAMS PRIVALOMO TURĖTI PIRMOSIOS PAGALBOS RINKINIO SUDĖTĮ ĮTRAUKTAS EPINEFRINAS?

Tyrimų duomenimis, Europoje vienas iš keturių vaikų yra alergiškas. Vaikai sergantys alerginėmis ligomis (astma, alergine sloga, atopiniu dermatitu) ir alergiški maistui labiau rizikuoja patirti alerginę reakciją ar net anafilaksinį šoką. Anafilaksija – sunki alerginė reakcija. Ši būklė yra pavojinga, kadangi laiku nesuteikus pagalbos gali pasibaigti mirtimi. Pirmieji anafilaksinės reakcijos požymiai dažniausiai pasireiškia praėjus kelioms sekundėms ar minutėms po kontakto su maisto ar kitu alergenu, tačiau gali atsirasti ir vėliau (iki 2 val. po kontakto). Tyrimų duomenimis, uždelsta pagalba anafilaksijos atveju yra susijusi su aukštesniais hospitalizavimo ir mirtingumo rodikliais.

Mokyklose vaikai praleidžia daugiau kaip pusę dienos, todėl kontakto su alergenu rizika yra didelė. Epinefrino švirkštiklis (autoinjektorius) yra potencialiai gyvybę gelbstintis prietaisas, kurio naudojimui nereikalingas medicininis išsilavinimas. Epinefrino švirkštiklyje (autoinjektoriuje) yra vienkartinė fiksuota epinefrino dozė. Jį gali savarankiškai naudoti šalia nukentėjusio asmens esantys suaugusieji (pvz., pedagogai ar kiti asmenys, išklausę pirmosios pagalbos mokymo kursą). Prietaisas sukonstruotas taip, kad injekcija atliekama greitai ir praktiškai neskausmingai. Jungtinėje Karalystėje, JAV, Kanadoje, Australijoje, Airijoje ir Portugalijoje mokykloms rekomenduojama įsigyti bendro naudojimo epinefrino autoinjektorius. Bendro naudojimo autoinjektorius yra svarbus, kai anafilaksija pasireiškia pirmą kartą arba asmeninis autoinjektorius nėra pasiekiamas ar sugedęs. Europos alergologų ir klinikinių imunologų draugijos maisto alergijos ir anafilaksijos deklaracijoje nurodoma, kad epinefrino švirkštikliai (autoinjektoriai) turėtų būti kiekvienoje mokykloje.

Įvertinus Lietuvos pediatrų draugijos siūlymus bei atsižvelgiant į augantį anafilaksijos atvejų skaičių Lietuvos vaikų ir paauglių tarpe, taip pat siekiant užtikrinti greitą ir veiksmingą pirmosios pagalbos suteikimą švietimo įstaigose, Įsakymu V-1103 patvirtintas Aprašas ir į švietimo teikėjams privalomo turėti pirmosios pagalbos rinkinio sudėtį įtraukti epinefrino injekciniu tirpalu užpildyti švirkštikliai.

3

AR EPINEFRINAS TURI BŪTI KIEKVIENAME ŠVIETIMO TEIKĖJO PIRMOSIOS PAGALBOS RINKINYJE?

Aprašo 6 punktu numatyta, kad jeigu tuo pačiu adresu esančiose ir tam pačiam švietimo teikėjui priklausančiose patalpose, kuriose vykdoma ikimokyklinio, priešmokyklinio ar bendrojo ugdymo programa, yra daugiau nei vienas švietimo teikėjo pirmosios pagalbos rinkinys ir bent viename iš jų yra epinefrinas, kituose švietimo teikėjo pirmosios pagalbos rinkiniuose epinefrino gali nebūti. Atitinkamai švietimo teikėjo pirmosios pagalbos rinkiniai turi būti pažymėti, nurodant, kuriame rinkinyje yra vaistinis preparatas epinefrinas ir kuriame jo nėra.

AR EPINEFRINAS TURI BŪTI NEŠAMAS KARTU MOKINIAMS VYKSTANT Į EKSKURSIJAS, IŠVYKAS, VARŽYBAS, ŽYGIUS, KITAS VEIKLAS UŽ ĮSTAIGOS RIBŲ?

4

Aprašas numato, kad švietimo teikėjo pirmosios pagalbos rinkinys turi būti patalpose, kuriose švietimo teikėjas vykdo ikimokyklinio, priešmokyklinio ar bendrojo ugdymo programas. Mokiniams vykstant į žygius, kitas veiklas už švietimo įstaigos ribų rekomenduojama turėti pirmosios pagalbos rinkinį, kurio sudėtis nustatyta Pirmosios pagalbos rinkinio apraše*.

Jei švietimo teikėjas pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ar bendrojo ugdymo programą ugdo mokinį, kurio profilaktinio sveikatos patikrinimo pažymoje pažymėta, kad jam gali prireikti pagalbos dėl anafilaksinės reakcijos ir kaip pirmosios pagalbos priemonę paskirta nuolatos turėti su savimi epinefrino švirkštiklį (adrenalino autoinjektorių) gydytojų rekomendacijų įgyvendinimas turi būti užtikrinamas Visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo mokykloje tvarkos aprašo nustatyta tvarka** ir atsižvelgiant į rekomendacijas***. Individualaus naudojimo, konkrečiam mokiniui skirtas sveikatos priežiūros priemones (pvz., epinefrino švirkštiklį (adrenalino autoinjektorių) parūpina jo tėvai (globėjai, rūpintojai).

**Pirmosios pagalbos rinkinio aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. V-450.*
***Visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo mokykloje tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1035/ISAK-2680 „Dėl Visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo mokykloje tvarkos aprašo patvirtinimo“.*
****Vaizdinė medžiaga (skaidrės) „Alerginės ligos“ (2026) - Higienos institutas.*

5

KIEK EPINEFRINO INJEKCINIU TIRPALU UŽPILDYTŲ ŠVIRKŠTIKLIŲ TURI BŪTI ŠVIETIMO TEIKĖJO PIRMOSIOS PAGALBOS RINKINYJE?

Aprašo 5.13 papunkčiu numatyta, kad švietimo teikėjo pirmosios pagalbos rinkinyje turi būti ne mažiau kaip vienas švirkštiklis, užpildytas 300 mikrogramų epinefrino injekciniu tirpalu, kuris yra skirtas 30 kg ar daugiau sveriantiems vaikams ir suaugusiesiems, bei ne mažiau kaip vienas švirkštiklis, užpildytas 150 mikrogramų epinefrino injekciniu tirpalu, kuris yra skirtas iki 30 kg sveriantiems vaikams. Švietimo teikėjui, vykdančiam tik ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo programas, leidžiama turėti tik vieną švirkštiklį, užpildytą 150 mikrogramų epinefrino injekciniu tirpalu, skirtus vaikams, sveriantiems iki 30 kg.

KAS KONKREČIAI ŠVIETIMO ĮSTAIGOJE ATSAKINGAS UŽ PIRMOSIOS PAGALBOS RINKINIŲ SUKOMPLEKTAVIMĄ, UŽTIKRINAMĄ, KAD PIRMOSIOS PAGALBOS RINKINIUOSE BŪTŲ TIK TINKAMOS PRIEMONĖS, NETINKAMŲ PRIEMONIŲ PAŠALINIMĄ?

Užtikrinti pirmosios pagalbos rinkinių prieinamumą patalpose, kuriose vykdoma ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo programos, – švietimo teikėjo pareiga*. Apraše numatyta, kad švietimo teikėjo vadovas paskiria atsakingą asmenį, kuris:

- Atsako už švietimo teikėjo pirmosios pagalbos rinkinio atnaujinimą bei papildymą, laikydamasis medicinos priemonių (prietaisų), kitų priemonių ir epinefrino nustatytų kiekių
- Užtikrina, kad epinefrinas būtų laikomas ant vaistinio preparato pakuotės nurodytomis nustatytomis sąlygomis kartu su pakuotės lapeliu
- Vykdo epinefrino apskaitą
- Užtikrina, kad švietimo teikėjo pirmosios pagalbos rinkinyje būtų laikomas kokybiškas (tirpalas skaidrus ir bespalvis) ir galiojančio tinkamumo vartoti laiko epinefrinas
- Atsako už farmacinių atliekų – nekokybiško ir (ar) pasibaigusio tinkamumo vartoti laiko epinefrino – išėmimą iš švietimo teikėjo pirmosios pagalbos rinkinio ir jo šalinimą pagal teisės aktus

**Švietimo teikėjų, vykdančių ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas, pirmosios pagalbos rinkinio aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. V-450. Lietuvos higienos norma HN 75:2016 „Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. V-313 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 75:2016 „Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“. Lietuvos higienos norma HN 21:2017 „Mokykla, vykdanti bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-773 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 21:2017 „Mokykla, vykdanti bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“.*

7

PIRMOSIOS PAGALBOS RINKINIŲ PRIEŽIŪRA: ATSAKINGAS ASMUO, KVALIFIKACIJA IR SKAIČIUS

KOKĮ ASMENĮ ŠVIETIMO TEIKĖJO VADOVAS GALI PASKIRTI ATSAKINGU UŽ PIRMOSIOS PAGALBOS RINKINIO PRIEŽIŪRĄ; KOKIE KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI KELIAMI ŠVIETIMO TEIKĖJO VADOVO PASKIRTAM ASMENIUI ATSAKINGAM UŽ ŠVIETIMO TEIKĖJO PIRMOSIOS PAGALBOS RINKINIŲ PRIEŽIŪRĄ; AR ŠVIETIMO TEIKĖJO VADOVAS GALI PASKIRTI DAUGIAU NEI VIENĄ ATSAKINGĄ ASMENĮ APRAŠO 10 PUNKTE NUSTATYTŲ FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMUI; JEI ŠVIETIMO TEIKĖJAS VYKDO VEIKLĄ PATALPOSE, ESANČIOSE KELIAIS ADRESAIS, KIEK ATSAKINGŲ ASMENŲ PRIVALO BŪTI PASKIRTA?

Už pirmosios pagalbos rinkinio priežiūrą atsakingu turi būti paskiriamas švietimo teikėjo darbuotojas. Švietimo teikėjo vadovo paskirtas asmuo Aprašo 10 punkte nustatytų funkcijų vykdymui turi būti susipažinęs su Aprašo reikalavimais. Papildomų kvalifikacinių reikalavimų šiam asmeniui nėra keliama. Visas Aprašo 10 punkte nustatytas funkcijas gali vykdyti vienas švietimo teikėjo vadovo paskirtas asmuo arba švietimo teikėjo vadovas gali paskirti kelis atsakingus asmenis Aprašo 10 punkte nustatytoms funkcijoms vykdyti. Sprendimą, kiek atsakingų asmenų (vieną ar kelis) skiriama, jei veikla vykdoma keliais adresais, priima švietimo teikėjo vadovas. Paskirtų atsakingų asmenų Aprašo 10 punkte nustatytų funkcijų vykdymui turi būti ne mažiau kaip vienas. Turi būti užtikrinta visų švietimo teikėjui priklausančiose patalpose esančių švietimo teikėjo pirmosios pagalbos rinkinių ir juose esančių priemonių tinkama priežiūra.

8

KUR IR KAIP ŠVIETIMO TEIKĖJAS GALI ĮSIGYTI EPINEFRINĄ?

Švietimo teikėjas epinefriną, įrašytą į švietimo teikėjo pirmosios pagalbos rinkinio sudėtį, gali įsigyti tik iš visuomenės vaistinės (tai vaistinės, kurios turi teisę išduoti (parduoti) vaistinius preparatus gyventojams ir sveikatos priežiūros ar farmacinei veiklai nelicencijuotiems juridiniams asmenims). Vadovaujantis Aprašo 11 punktu, švietimo teikėjo vadovo paskirtas atsakingas asmuo pateikia vaistinei pasirašytą laisvos formos paraišką, patvirtintą švietimo teikėjo vadovo, kurioje nurodoma:

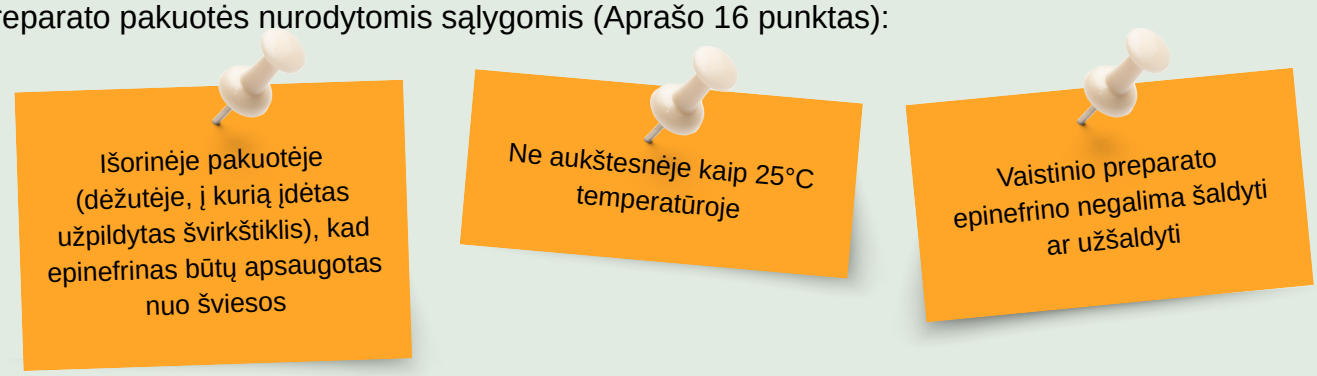
- Švietimo teikėjo pavadinimas ir kodas
- Įgalioto asmens vardas, pavardė, asmens kodas
- Paraiškos pateikimo data
- Vaistinio preparato pavadinimas, farmacinė forma, stiprumas ir kiekis (vienam švietimo teikėjo pirmosios pagalbos rinkiniui skiriama ne daugiau kaip po 1 vnt. nustatyto stiprumo vaistinio preparato epinefrino)
- Švietimo teikėjo pirmosios pagalbos rinkinių, kuriuose turi būti vaistinio preparato epinefrino, kiekis (atkreiptinas dėmesys, kad Aprašo 6 punkte numatyti atvejai, kad vaistinis preparatas epinefrinas gali būti ne visuose pirmosios pagalbos rinkiniuose)

Vaistinė išduoda vaistinį preparatą epinefriną asmeniui, pateikusiam švietimo teikėjo vadovo patvirtintą įgaliojimą ir įgalioto asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą. Įgaliojimas turi būti išduotas konkrečiam asmeniui, kuris teikia paraišką. Kadangi įgaliojimo galiojimo terminas nereglamentuotas, todėl jį nustato švietimo teikėjo vadovas.

KAIP TURI BŪTI LAIKOMAS EPINEFRINAS?

Švietimo teikėjo pirmosios pagalbos rinkinio, kuriame yra vaistinis preparatas epinefrinas, laikymo vieta turi būti vaikams nepasiekiama, tačiau, esant būtinybei, greitai prieinama pirmąją pagalbą teikti apmokytiems asmenims (Aprašo 17 punktas).

Švietimo teikėjo pirmosios pagalbos rinkinyje esantis epinefrinas turi būti laikomas ant vaistinio preparato pakuotės nurodytomis sąlygomis (Aprašo 16 punktas):

Epinefrino tirpalas, kuriuo užpildyti švirkštikliai, turi būti periodiškai tikrinamas, kaip nurodyta jo pakuotės lapelyje, siekiant įsitikinti, kad jis yra skaidrus ir bespalvis.

Taip pat turi būti sekamas jo tinkamumo vartoti laikas (data), kuris nurodytas ant etiketės*.

Jei tirpalas įgavo spalvą arba susidrumstė (jame atsirado kietų dalelių), arba pasibaigė jo tinkamumo vartoti laikas, jo vartoti negalima. Tokį švirkštiklį reikia išimti iš švietimo teikėjo pirmosios pagalbos rinkinio kaip farmacinę atlieką ir laikyti atskirai iki perdavimo atliekų šalintojui, su kuriuo sudaryta sutartis. Šių funkcijų vykdymą turi užtikrinti švietimo teikėjo vadovo paskirtas atsakingas asmuo, kaip numatyta Aprašo 10 punkte.

**Žiniai: būna nurodyti metai ir mėnuo, pvz., „Tinka iki (arba „EXP“) 2026 01“. Tai reiškia, kad vaistinis preparatas yra tinkamas vartoti iki paskutinės nurodyto mėnesio dienos.*

KAIP TURI BŪTI VYKDOMA EPINEFRINO APSKAITA?

Epinefrino apskaita turi būti vykdoma pildant popierinį arba elektroninį laisvos formos apskaitos žurnalą, kuriame turi būti bent šie duomenys:

- duomenys apie įsigytą epinefriną: įsigijimo data, serija, tinkamumo vartoti laikas, įsigytų švirkštiklių kiekis;
- duomenys apie švirkštiklio, kuris užpildytas epinefrinu, panaudojimą: panaudojimo data, kiekis, priežastis, asmens, kuriam panaudota, vardas, pavardė;
- duomenys apie farmacines atliekas: netinkamų naudoti (pasibaigusio tinkamumo vartoti laiko ir (ar) netinkamos kokybės) švirkštiklių, užpildytų epinefrinu, kiekis ir jų išėmimo iš švietimo teikėjo pirmosios pagalbos rinkinio data, perdavimo šalinti data, perduotų šalinti švirkštiklių skaičius, subjektas, kuriam perduota;
- skirtingų stiprumų epinefrino apskaitos duomenys žurnale pildomi atskirai.

AR BŪTINA TURĖTI ATSKIRĄ EPINEFRINO APSKAITOS ŽURNALĄ KIEKVIENAM STIPRUMUI ATSKIRAI? AR GALIMAS ELEKTRONINIS APSKAITOS ŽURNALAS?

11

Duomenys gali būti pildomi viename žurnale, atskiruose lapuose. Apskaitos žurnalas gali būti elektroninis.

12

KAIP TURI BŪTI TVARKOMAS NETINKAMAS NAUDOTI EPINEFRINAS?

Epinefrino farmacinės atliekos tvarkomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymu ir jį įgyvendinančiais teisės aktais.

Atliekų tvarkymo reikalavimai nustatyti Atliekų tvarkymo taisyklėse, patvirtintose Aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 217 „Dėl Atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 14 straipsnio 1 dalimi, Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos, vykdydamas aplinkos apsaugos valstybinę priežiūrą, konsultuoja asmenis institucijai priskirtos kompetencijos, įskaitant atliekų tvarkymą, klausimais. Išsamią informaciją apie panaudotų ar netinkamų naudoti epinefrino švirkštiklių kaip atliekų tvarkymą gali suteikti Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos specialistai.

13

KAM GALI BŪTI PANAUDOJAMAS ŠVIETIMO TEIKĖJO PIRMOSIOS PAGALBOS RINKINYJE ESANTIS EPINEFRINAS?

Epinefrinas gali būti panaudojamas, jei patalpose, kuriose vykdomos ikimokyklinio, priešmokyklinio ar bendrojo ugdymo programos, esančiam asmeniui pasireiškia anafilaksija.

KAS TURI TEISĘ PANAUDOTI EPINEFRINĄ?

Švietimo teikėjų pedagoginiai darbuotojai

Laisvieji mokytojai

Mokytojų padėjėjai

Galiojančiu teisiniu reguliavimu yra įtvirtinta švietimo teikėjų pedagoginių darbuotojų, laisvųjų mokytojų, mokytojų padėjėjų pareiga nustatyti kritinę būklę, o kritinę būklę nustačius nedelsiant nukentėjusiajam suteikti pirmąją pagalbą ir imtis kitų galimų priemonių žmogaus gyvybei išsaugoti.

Vyriausybės 2003 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr. 590 įtvirtinta, kad paminėti asmenys turi mokėti:

- gaivinti;
- stabdyti kraujavimą,
- tvarstyti;
- imobilizuoti pažeistą sritį esant lūžiui ar išnirimui;
- nešti traumuotus, sužalotus asmenis;
- teikti pirmąją pagalbą asmenims, patyrusiems elektros traumą, **anafilaksiją**, paveiktiems žaibo, ištiktiems saulės smūgio ar šilumos poveikio, sušalusiems, skendusiems, užspringusiems, netekusiems sąmonės, įkąstiems vabzdžio ar gyvūno.

Epinefrinas yra viena iš pirmosios pagalbos priemonių anafilaksijos atveju*.

**Švietimo teikėjų, vykdančių ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas, pirmosios pagalbos rinkinio aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. V-450.*

15 AR ŠVIETIMO TEIKĖJAS PRIVALO TURĖTI NUSTATYTĄ PIRMOSIOS PAGALBOS ORGANIZAVIMO TVARKĄ?

Visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo mokykloje tvarkos aprašo 16 punktu numatyta, kad ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose (toliau – Mokykla) šių įstaigų vadovai turi nustatyti Mokyklos darbuotojų veiksmų mokiniui susirgus ar patyrus traumą Mokykloje ir teisėtų mokinio atstovų informavimo apie Mokykloje patirtą traumą ar ūmų sveikatos sutrikimą ir pirmosios pagalbos organizavimo tvarkas.

AR BŪTINAS IŠANKSTINIS TĖVŲ AR GLOBĖJŲ RAŠYTINIS SUTIKIMAS PIRMOSIOS PAGALBOS TEIKIMUI? 16

Pirmoji pagalba teikiama esant kritinėms būklėms, siekiant išgelbėti žmogaus gyvybę. Teisės aktai numato, kad kritinę būklę nustatęs asmuo privalo nedelsdamas suteikti žmogui pirmąją pagalbą ir imtis kitų galimų priemonių žmogaus gyvybei išsaugoti*. Vyriausybė nustato sąrašą profesijų, darbų ir veiklos sričių, kurių darbuotojai nustato kritinę būklę bei būdami kartu su nukentėjusiaisiais ar pacientais nelaimingų atsitikimų ar ūmaus gyvybei pavojingo susirgimo vietose privalo suteikti jiems pirmąją pagalbą**. Prievolė gauti išankstinį sutikimą prieš teikiant pirmąją pagalbą nėra numatyta.

**Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymas.*

***Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gegužės 14 d. nutarimas Nr. 590 ,,Dėl profesijų, darbų ir veiklos sričių darbuotojų bei transporto priemonių vairuotojų, buvusių kartu su nukentėjusiais ar pacientais nelaimingų atsitikimų ar ūmių gyvybei pavojingų susirgimų vietose ir privalančių suteikti jiems pirmąją pagalbą, sąrašo patvirtinimo, taip pat įstatymais nustatytų kitų asmenų kompetencijos šiais klausimais nustatymo“.*

17

AR PIRMOSIOS PAGALBOS MOKYMŲ METU SUTEIKIAMOS ŽINIOS, KAIP ATPAŽINTI ANAFILAKSIJĄ, SUTEIKTI PIRMĄJĄ PAGALBĄ?

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. V-69 ,,Dėl Privalomojo mokymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, švietimo teikėjų, vykdančių asmenų iki 18 metų ugdymą pagal formaliojo ir (ar) neformaliojo švietimo programas, pedagoginiai darbuotojai, laisvieji mokytojai, vykdantys asmenų iki 18 metų ugdymą pagal formaliojo ir (ar) neformaliojo švietimo programas, auklėtojų padėjėjai, privalo prieš pradėdami dirbti išklausyti 8 val. trukmės privalomojo pirmosios pagalbos mokymo pagrindinę programą. Šios programos metu jiems turi būti suteikiama žinių ir apie pirmosios pagalbos teikimą asmenims, patyrusiems anafilaksiją. Pirmosios pagalbos žinias paminėtiems darbuotojams privaloma atnaujinti kas penkeri metai išklausant 4 val. trukmės privalomojo pirmosios pagalbos mokymo tęstinę programą.

18

KAS VYKDO PIRMOSIOS PAGALBOS MOKYMUS?

Privalomąjį mokymą ir šių mokymų metu įgytų žinių ir įgūdžių vertinimą gali vykdyti tik fizinis, juridinis asmuo ar filialas, turintis Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo nustatyta tvarka išduotą licenciją visuomenės sveikatos priežiūros veiklai, suteikiančią teisę verstis privalomojo pirmosios pagalbos mokymo veikla.

Licenciją visuomenės sveikatos priežiūros veiklai, suteikiančią teisę verstis privalomojo pirmosios pagalbos mokymo veikla, turinčias įstaigas galima rasti Licencijų informacinėje sistemoje (https://www.licencijavimas.lt/). Paieškos vykdymas – ties „Licencijuojama veikla / Licencija suteikta teisė“ paspausti paieškos eilutę ir atsidariusiame lange surasti „Visuomenės sveikatos priežiūros veikla“ ir paspausti „+“, tuomet išsiskleidusiame sąraše pažymėti „Privalomasis pirmosios pagalbos mokymas“ ir paspausti mygtukus „Pasirinkti“ ir „Ieškoti“. Palaukti, kol bus apdorota užklausa ir suformuotas licencijų gavėjų sąrašas.